

OBSAH

Úvod	5
 Kapitola první:	
MARXISTICKO-LENINSKÁ THEORIE KOLEKTIVISACE — VĚDECKÝ ZÁKLAD ZEMĚDĚLSKODRUŽSTEVNÍHO PŘÁVA	7
§ 1. Význam teorie socialistické kolektivisace pro zemědělskodružstevní právo	7
§ 2. Svazek dělnické třídy s pracujícími rolníky	9
§ 3. Historická nutnost kolektivisace a Leninův družstevní plán	14
§ 4. Význam socialistické industrialisace pro kolektivisaci zemědělství a úloha strojních a traktorových stanic	18
§ 5. Formy kolchozního a zemědělskodružstevního hnutí	20
 Kapitola druhá:	
PŘEDMĚT A SYSTÉM ZEMĚDĚLSKODRUŽSTEVNÍHO PŘÁVA	23
§ 1. Zemědělskodružstevní právní vztah	23
§ 2. Pojem zemědělskodružstevního práva a jeho vědy	31
§ 3. Vznik zemědělskodružstevního práva	33
§ 4. Systém zemědělskodružstevního práva	34
 Kapitola třetí:	
NORMY ZEMĚDĚLSKODRUŽSTEVNÍHO PŘÁVA	38
§ 1. Některé zvláštnosti norem zemědělskodružstevního práva	38
§ 2. Vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev	48
 Kapitola čtvrtá:	
HLAVNÍ ZÁSADY ZEMĚDĚLSKODRUŽSTEVNÍHO PŘÁVA	53
§ 1. Vyjádření všeobecných zásad lidově demokratického zřízení v normách země- dělskodružstevního práva	53
§ 2. Zvláštní zásady zemědělskodružstevního práva	56
a) Zásada dobrovolnosti	56
b) Zásada iniciativy a aktivity družstevníků	58
c) Zásada družstevní demokracie a hospodářské samostatnosti družstva	58
d) Zásada státního vedení družstev	59
e) Zásada spojování osobních zájmů družstevníků s jejich společenskými při přípůsobování osobních zájmů zájmům společenským	60
 Kapitola pátá:	
VÝVOJ ZEMĚDĚLSKODRUŽSTEVNÍHO PŘÁVA	61
§ 1. Obecné otázky	61

§ 2. Vytváření předpokladů kolektivizace vesnice v období přerůstání národní a demokratické revoluce v revoluci socialistickou (1945—1948)	64
§ 3. Postupná socialistická přestavba vesnice	66
1. Únor 1948 — únor 1951	66
2. Únor 1951 — I. sjezd jednotných zemědělských družstev (1953)	72
3. I. sjezd jednotných zemědělských družstev	81
4. Od září 1953 k X. sjezdu KSČ (1954)	87
5. Boj za uskutečňování směrnic X. sjezdu KSČ	93

Kapitola šestá:

VZNIK JEDNOTNÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO DRUŽSTVA	100
--	-----

Kapitola sedmá:

PŮDA V JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTVECH	106
---	-----

§ 1. Obecné otázky	106
§ 2. Jednotný půdní masiv družstva a jeho zdroje	109
1. Členská půda	114
2. Státní půda	120
3. Soukromá nečlenská půda	123
4. Jednotné zemědělské družstvo jako vlastník půdy	124
5. Rozšiřování orné půdy	125
§ 3. Hospodářsko-technická úprava pozemků	127
§ 4. Právní vztahy k sdružené členské půdě	134
1. Obecné otázky	134
2. Oprávnění jednotného zemědělského družstva ve vztahu ke sdružené půdě	136
3. Positivní ustanovení předpisů zemědělskodružstevního práva vymezující jistá oprávnění člena ke sdružené půdě	140
a) Záhumenek	140
b) Nároky člena na výnos sdružené půdy	145
c) Vracení a oddělení půdy při zániku členství	149
4. Vztahy mezi členem (jednotným zemědělským družstvem) a orgány státu a jinými třetími osobami v důsledku sdružení půdy	155

Kapitola osmá:

SOCIALISTICKÉ VLASTNICTVÍ JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTEV	158
--	-----

§ 1. Obecné otázky	158
§ 2. Vznik socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	163
1. Vznik socialistického vlastnictví jednotného zemědělského družstva ze zákona přetvořením nebo splynutím jiných zemědělských družstev	165
2. Vznik socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev združstevněním	166
a) Živý inventář	168
b) Mrtvý inventář a hospodářské budovy	175
c) Osivo a sadba	178
d) Krmivo	179
e) Statkové hnojivo	180
f) Finanční prostředky	180
3. Vznik socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev převodem ze státního socialistického vlastnictví	181

a) Základní fondy národního majetku	182
b) Materiálové zásoby v národním majetku	183
c) Finanční pomoc	184
d) Odměny a prémie	185
e) Nabytí vlastnictví k věcem od státních hospodářských organizací	185
4. Vznik socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev převodem věcí z družstevního, soukromého a osobního vlastnictví	188
5. Vznik socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev vlastní výrobní činností družstva	190
§ 3. Subjekt socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	190
§ 4. Předmět socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	192
1. Obecné otázky	192
2. Ústava 9. května a předmět socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	195
3. Předměty v socialistickém vlastnictví jednotných zemědělských družstev	197
§ 5. Obsah socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	198
1. Obecné otázky	198
2. Právo jednotného zemědělského družstva věci užívat a používat	199
3. Dispoziční právo jednotného zemědělského družstva	202
a) Dispoziční právo jednotného zemědělského družstva ve vztahu ke svým členům	203
b) Dispoziční právo jednotného zemědělského družstva ve vztahu k jiným osobám	205
§ 6. Fondy jednotného zemědělského družstva	206
1. Obecná charakteristika družstevních fondů	206
2. Jednotlivé družstevní fondy	208
a) Nedělitelný fond	208
b) Fond osiv a sadby	210
c) Zajišťovací fond osiv a sadby	212
d) Fond krmiv	212
e) Zajišťovací fond krmiv	212
f) Sociální fond	212
g) Kulturní fond	213
§ 7. Ochrana socialistického vlastnictví jednotných zemědělských družstev	213
§ 8. Vymáhání pohledávek na majetku jednotných zemědělských družstev	223

Kapitola devátá:

ČLENSTVÍ V JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTVECH	227
§ 1. Obecné otázky	227
1. Význam členství v jednotném zemědělském družstvu	227
2. Postavení člena ve vztahu ke státním orgánům a organizacím	229
§ 2. Nabývání členství v jednotných zemědělských družstvech	233
1. Právní základ vzniku členství	233
2. Zásada rovnosti při vzniku členství	233
3. Zásada dobrovolnosti při vzniku členství	236
4. Členství nezletilých	238
5. Projev souhlasu družstva se vznikem členství	239
6. Členství bývalých členů přetvořených a splynuvších družstev	241
7. Členství členů přípravného výboru	243
8. Oprávnění přípravného výboru přijímat členy	243

9. Obnovení členství	244
10. Systematické třídění členských práv	245
§ 3. Zánik členství v jednotlivých zemědělských družstvech	246
1. Způsoby zániku členství	246
2. Zánik členství úmrtím	246
3. Zánik členství vystoupením	247
4. Zánik členství vyloučením	250
§ 4. Majetkoprávní důsledky zániku členství v jednotlivých zemědělských družstvech	252
1. Nároky a závazky, které člen má při zániku členství	253
2. Nároky a závazky, které vznikají zánikem členství	254
3. Nároky na vrácení výrobních prostředků	254
4. Nároky družstva na vrácení přeplatku na záloze na pracovní jednotky	259
5. Nároky a závazky dědiců člena	259
6. Splatnost nároků z vyúčtování	261

Kapitola desátá:

VÝROBNĚ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST JEDNOTNÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO DRUŽSTVA	263
§ 1. Způsobilost jednotlivých zemědělských družstev k právům a povinnostem	263
§ 2. Právní úprava plánování v jednotlivých zemědělských družstvech	270
§ 3. Právní úprava investiční činnosti jednotného zemědělského družstva	279
§ 4. Právní úprava finančního hospodaření jednotlivých zemědělských družstev	282
1. Hospodaření s vlastními finančními prostředky	282
2. Úvěrování jednotlivých zemědělských družstev	284
3. Zálohování plánované tržby jednotlivých zemědělských družstev	288
4. Účetní evidence a účetní služba	289
§ 5. Smluvní vztahy jednotlivých zemědělských družstev	291

Kapitola jedenáctá:

ORGANISACE PRÁCE V JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTVECH	297
§ 1. Obecné otázky	297
§ 2. Právní úprava organizace práce v jednotlivých zemědělských družstvech	303
1. Stálá výrobní skupina a četa	303
a) Význam stálé výrobní skupiny	303
b) Jednotlivé výrobní skupiny a čety	304
c) Právní postavení vedoucího výrobní skupiny	305
d) Plánování ve výrobních skupinách	310
e) Evidence a kontrola práce ve výrobních skupinách	311
f) Organizace práce v rostlinné výrobě	311
g) Organizace práce v živočišné výrobě	315
h) Organizace stavebních prací	316
ch) Organizace práce v přidružené výrobě	317
2. Pracovní kázeň	317
3. Socialistické soutěžení v jednotlivých zemědělských družstvech	322
4. Ochrana zdraví a života družstevníků	325
Exkurs I. Národní pojištění v jednotlivých zemědělských družstvech	326

Kapitola dvanáctá:

ROZDĚLENÍ DŮCHODŮ V JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTVECH	330
§ 1. Obecné otázky	330
§ 2. Rozdělení rostlinných a živočišných výrobků	334

1. Splnění povinností vůči státu	334
a) Exkurs II. Výkup zemědělských výrobků	334
b) Vrácení půjčeného osiva a sadby	341
c) Naturální odměna strojní a traktorové stanice	341
2. Vzájemný vztah mezi přednostními dodávkami navzájem a k dotaci fondů	345
3. Volný prodej družstevní produkce	347
§ 3. Rozdělení peněžních příjmů	349
1. Exkurs III. Zemědělská daň	349
2. Splácení úvěrů a úroků	351
3. Exkurs IV. Majetkové pojištění jednotných zemědělských družstev	352
4. Výrobní a správní náklady	357
5. Dotace fondů a rozdělení zbytku peněžních příjmů	358

Kapitola třináctá:

ODMĚŇOVÁNÍ ZA PRÁCI V JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTVECH	360
§ 1. Obecné otázky	360
§ 2. Normování práce a její ohodnocení v pracovních jednotkách	366
1. Výkonová norma	366
2. Pracovní jednotka	370
§ 3. Základní odměna v družstevní zemědělské výrobě	375
1. Základní odměna v rostlinné výrobě	375
2. Základní odměna v živočišné výrobě	377
3. Základní odměna traktoristů-družstevníků	378
4. Základní odměna v přidružené výrobě	379
5. Základní odměna za stavební činnost	380
6. Základní odměna při odvozu a přibližování dřeva	380
7. Splatnost základní odměny	380
8. Zálohování základní odměny	381
§ 4. Zvláštní odměna v jednotných zemědělských družstvech	384
1. Význam a formy zvláštní odměny. Doplnková a mimořádná odměna	384
2. Zvláštní odměna v rostlinné výrobě	386
3. Zvláštní odměna v živočišné výrobě	388
4. Podmínky výplaty zvláštní odměny	388
§ 5. Odměňování vedoucích pracovníků v jednotných zemědělských družstvech	392
§ 6. Odměňování za práci v jednotných zemědělských družstvech 2. typu	395
§ 7. Zvláštní odměna družstevníků ve formě nároku na nákup zlevněného potravinářského a průmyslového zboží, získaného zpětným odprodejem	396

Kapitola čtrnáctá:

SPRÁVNÍ ORGÁNY JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTEV	399
§ 1. Obecné otázky	399
§ 2. Jednotlivé správní orgány jednotného zemědělského družstva	404
1. Členská schůze	404
2. Představenstvo	412
3. Předseda	416
4. Účetní	419
5. Revisní komise	424
6. Práva a povinnosti ostatních vedoucích funkcionářů	427
§ 3. Organizační soustava jednotného zemědělského družstva	430

Kapitola patnáctá:

ZÁHUMENKOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

432

Kapitola šestnáctá:

STROJNÍ A TRÁKTOROVÉ STANICE A JEJICH VZTAHY K JEDNOTNÝM
ZEMĚDĚLSKÝM DRUŽSTVŮM

448

§ 1. Význam a úkoly strojních a traktorových stanic 448

§ 2. Vývoj organisace strojních a traktorových stanic 450

§ 3. Vztahy mezi strojní a traktorovou stanicí a jednotným zemědělským družstvem 454

§ 4. Odměňování pracovníků strojních a traktorových stanic 463

Kapitola sedmnáctá:

PRÁVNÍ ÚPRAVA STÁTNÍHO VEDENÍ JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTEV 466

§ 1. Pojem a metody státního vedení jednotných zemědělských družstev 466

§ 2. Orgány státního vedení jednotných zemědělských družstev 487

Seznam literatury 497